

BS Thái Thị Phụng Oanh -

1. Sốt xuất huyết là gì?

Sốt xuất huyết Dengue là bệnh truyền nhiễm gây dịch do vi rút Dengue gây ra. Vi rút Dengue có 4 tuýp huyết thanh là DEN-1, DEN-2, DEN-3 và DEN-4. Vi rút truyền nhiễm ngấm vào bệnh sang người lành do muỗi đốt. Muỗi Aedes aegypti là côn trùng trung gian truyền bệnh chủ yếu.

Đặc điểm của sốt xuất huyết Dengue là sốt, xuất huyết và thoát huyết tương, có thể dẫn đến sốc giảm thể tích tuần hoàn, rối loạn đông máu, suy thận, nếu không được chẩn đoán sớm và xử trí kịp thời dẫn đến tử vong.

Sốt xuất huyết và thai kỳ

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ 7, 27 Tháng 7 2022 15:59 - Lần cập nhật cuối Thứ 7, 27 Tháng 7 2022 16:06

Ngăn ngừa sốt xuất huyết trong thai kỳ (nguồn: Internet)

2. Bệnh xảy ra ở đâu?

Sốt xuất huyết chủ yếu lây truyền qua muỗi *Aedes aegypti* và thường phân bố ở các quốc gia vùng nhiệt đới. Do đó bệnh sốt xuất huyết có thể xảy ra bất cứ khi nào. Tuy nhiên, đỉnh m và nhiệt độ cao là điều kiện thuận lợi cho sự sinh sôi, phát triển của muỗi, làm tăng khả năng lây truyền bệnh. Tại Việt Nam, bệnh xảy ra quanh năm, thường gia tăng vào mùa mưa. Bệnh gặp ở cả trẻ em và người lớn.

3. Các triệu chứng của sốt xuất huyết và sốt xuất huyết nặng là gì?

3.1. Sốt xuất huyết: Triệu chứng thường gặp nhất là sốt cao, có thể đi kèm với một số triệu chứng sau:

- Buồn nôn, nôn
- Phát ban
- Đau nhức (đau mắt, đau hình là đau sau hốc mắt, cơ, xương khớp)
- Bất kỳ dấu hiệu của bệnh

3.2. Sốt xuất huyết nặng: Khoảng 1 trong 20 người mắc sốt xuất huyết sẽ biến chứng thành sốt xuất huyết nặng. Sốt xuất huyết nặng có thể dẫn đến sốc, xuất huyết não và thủng chất võng. Bệnh có nhiều khả năng biến chứng thành sốt xuất huyết nặng nếu bạn bị nhiễm sốt xuất huyết trước đó. Trẻ sơ sinh và phụ nữ mang thai có nguy cơ mắc bệnh sốt xuất huyết nặng cao hơn. Các dấu hiệu của bệnh báo cáo của sốt xuất huyết nặng:

- Đau bụng
- Nôn nhiều
- Chảy máu mũi hoặc chảy máu chân răng
- Nôn ra máu, hoặc đi tiêu ra máu
- Cầm máu yếu hoặc mất máu, bệnh chèn hoặc cấu trúc.

Sốt xuất huyết và thai kỳ

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ 7, 27 Tháng 7 2022 15:59 - Lần cập nhật cuối Thứ 7, 27 Tháng 7 2022 16:06

4. Sốt xuất huyết và thai kỳ

Sốt xuất huyết không diễn biến đột ngột, bắt đầu bằng thai nhi, nhưng có thể diễn biến thành chết lưu, sinh non hoặc các biến chứng sốc khác trước sinh. Ngoài ra, virus này còn có thể truyền từ mẹ sang thai nhi trong quá trình mang thai hoặc khi sinh và có thể gây nên phôi mẫn ối thai.

Diễn biến của bệnh sốt xuất huyết ở phụ nữ mang thai cũng rất khó lường và trở nên nhanh chóng. Triệu chứng của bệnh sốt xuất huyết bắt đầu là đau nhức sốt cao liên miên từ 4-7 ngày, thai phụ sẽ cảm thấy đau nhức đầu dữ dội, đau các khớp cổ, buồn nôn, ngất xỉu mất mị, chán ăn. Tuy nhiên đây mới chỉ là những triệu chứng sốt xuất huyết thông thường.

Giai đoạn nguy hiểm của bệnh thường vào ngày thứ 3-7 của bệnh, thai phụ có thể còn sốt hoặc đã giảm sốt, có thể kèm theo đau bụng, đi tiểu ra phân đen, chảy máu cam, chảy máu chân răng, chảy máu niêm mạc,... lúc này cơ thể thai phụ đã giảm tiểu cầu dẫn đến xuất huyết.

Triệu chứng nặng nhất của bệnh sốt xuất huyết là sốc. Thân nhiệt của thai phụ tăng xu hướng dưới 35 độ C, cơ thể chảy máu ồ ạt, huyết áp tụt xu hướng nhanh chóng. Mất máu quá nhiều, huyết tương tăng nhanh khiến cho phôi bị tràn màng ối, cơ thể ngất xỉu bệnh rơi vào trạng thái hôn mê do não phù, nguy hiểm tính mạng.

Sốt xuất huyết ở thai phụ có thể sinh ra các biến chứng như xuất huyết tiêu hóa, suy thận, suy gan, rối loạn đông máu...Đặc biệt, tình trạng tiểu cầu hạ đe dọa đến tính mạng cho cả thai phụ và thai nhi, có thể diễn biến đến non và gây ra các biến chứng nặng như chảy máu khó cầm, rau bong non, tiểu sản giật... Trẻ sơ sinh cũng có thể bị thiếu hụt tiểu cầu trong những ngày đầu, thậm chí kéo dài vài tuần sau sinh nếu sinh ra từ bà mẹ bị tiểu cầu thấp do sốt xuất huyết.

5. Chăm sóc phụ nữ mang thai bị sốt xuất huyết

Thai phụ có khả năng miễn dịch thấp, do đó, trong giai đoạn cao điểm của sốt xuất huyết, thai phụ và người thân nên tránh đi du lịch đến những khu vực có nguy cơ lây nhiễm bệnh khá cao.

Nếu thai phụ có tiếp xúc với người sốt xuất huyết, có dấu hiệu bất thường, cần được chăm sóc y tế đúng cách. Đặc biệt là những thai phụ gần đến ngày đẻ sinh con ngay sau khi sinh, vì đây là các đối tượng có nguy cơ cao nhất và cần được theo dõi chặt chẽ.

Phụ nữ mang thai được chẩn đoán mắc bệnh sốt xuất huyết cần được bổ sung nước, hợp lý, nghỉ ngơi và bôi bôi và được các bác sĩ theo dõi liên tục, thận trọng.

Chế độ dinh dưỡng cho thai phụ bị sốt xuất huyết cần tăng lượng chất lỏng, cùng với các loại trái cây có vai trò quan trọng trong cơ thể. Mẹ bầu có thể uống nước dừa, oresol, nước trái cây, thức ăn nhẹ với nước uống sạch, ít nhất 3 lít mỗi ngày. Dinh dưỡng cũng giúp cân bằng lượng chất lỏng trong thai để chăm sóc em bé.

Các triệu chứng sốt xuất huyết trong suốt thai kỳ không khác so với người bình thường, nhưng, mức độ nghiêm trọng của tình trạng này có thể tăng lên phụ nữ có thai. Do đó, thai phụ cần được nhân viên y tế chăm sóc và theo dõi liên tục. Đảm bảo an toàn cho cả mẹ và thai nhi, thu thập sốt cần phải đúng liều lượng theo chỉ định của bác sĩ

Trẻ sơ sinh có mức độ chẩn đoán bệnh sốt xuất huyết giai đoạn trước sinh hoặc khi sinh cần được theo dõi chặt chẽ để hạn chế nguy cơ lây truyền.

Theo các chuyên gia, nguy cơ lây truyền virus sốt xuất huyết từ mẹ sang con qua sữa mẹ là không đáng kể, do đó nếu mẹ nghi ngờ sốt xuất huyết vẫn có thể duy trì việc cho con bú. Nhiều bộ ngành khoa học cho thấy, sữa mẹ, đặc biệt là sữa non có các kháng thể giúp trẻ sơ sinh miễn nhiễm với bệnh nhiễm trùng. Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) cũng cho rằng, sữa mẹ có nhiều chất dinh dưỡng và kháng thể giúp bảo vệ trẻ, ngăn ngừa nhiễm trùng và duy trì tình cảm tốt.

6. Phòng bệnh sốt xuất huyết

Phòng bệnh là biện pháp hữu hiệu nhất để mẹ bầu tránh được các biến chứng nguy hiểm của

Sốt xuất huyết và thai kỳ

Vị trí biên tập viên

Thứ 7, 27 Tháng 7 2022 15:59 - Lần cập nhật cuối: Thứ 7, 27 Tháng 7 2022 16:06

bệnh sốt xuất huyết. Dưới đây là một số cách phòng bệnh sốt xuất huyết:

Dành 10 - 15 phút mỗi tuần để dọn dẹp nơi mình làm việc, sinh sống, đặc biệt trong nhà để xung quanh nhà, thu dọn, không để có vật chứa nước làm phát sinh lăng quăng. Loại bỏ các xô, chậu, chai cũ không dùng, dọn dẹp mái hiên, nóc nhà, máng xối,...

Đeo yếm lu, quần áo, phuy chứa nước khi không dùng để tránh muỗi đốt trực tiếp và phát sinh lăng quăng, muỗi.

Đeo quần áo dài tay, quần áo không dùng để phơi nắng, sinh hoạt có thể mặc quần áo dài tay để tránh muỗi đốt.

Sử dụng bình xịt, nhang, kem thoa xua muỗi, mặc áo quần dài tay, quần áo mỏng để tránh muỗi đốt.

Tài liệu tham khảo

1. Quyết định 3705/QĐ-BYT 2019 của Bộ Y tế về việc ban hành Hướng dẫn chẩn đoán, điều trị sốt xuất huyết Dengue.
2. Tiffany Ayuda, Dengue Fever during Pregnancy, Medical Reviewed by Jacqueline Dela Mercied, MD Ob-Gy, 9/2021.
3. <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/dengue-and-severe-dengue>
4. https://www.cdc.gov/dengue/symptoms/index.html#anchor_1555426819180